

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

ČLEN 44.

Zakon o samoupravah oblastih in okrajih obsega tudi določbe o volitvah v zbornice teh edinic. Načrt, ki ga je bila predložila vlada, je obsegal za porazdelitev mandatov takozv. D'Hontov sistem, bistveno proporcionalen sistem s posebnim, nekoliko kompliciranim ali matematično pravilnim načinom za določanje količnika. Toda ta sistem je bil v načrtu popačen s tem, da je člen 44. zahteval najprej določitev takozvanega prvega količnika, dobljenega s tem, da se vsi oddani glasovi podelijo s številom mandatov, in da se takoj izločijo tiste stranke, ki ne bi dosegle tega količnika. Posledica bi bila ta, da bi stranke, ki bi po čistem D'Hontovem sistemu eventualno lahko dobile mandat, odpadle; lahko bi se zgodilo tudi to, da bi na primer ena sama stranka dosegla prvi količnik, četudi predstavlja le manjšino, morda celo prav majhno manjšino, pa bi v tem slučaju dobila vse mandate.

Tej metodi je nasprotovala vsa opozicija, seveda tudi socialistični zastopnik, tembolj ker se je bilo bati, da bi utegnil tak volilni sistem za samoupravne skupščine prejudicirati volilnemu zakonu za Narodno skupščino. Kljub temu je bil v pododboru sprejet načrt vlade. V zakonodajnem odboru se je boj ponovil. Vsi člani zakona so bili tu sprejeti, razen 44., ki se je vrnil pododboru. Toda pododbor je dodal le določbo za slučaj, če ne bi nobena lista dobila količnika, s čimer pa nikakor niso bile popravljene glavne hibe predloženega sistema. Zaraditega je socialistični zastopnik izjavil, da postane sodelovanje opozicije brezpredmetno, če se sprejme člen brez izpremembe, ki bi zaščitila demokratične interese naroda. Ni mu se je pridružil tudi zastopnik Zemljiaradniške stranke. Ta odločni nastop je imel toliko uspeha, da so vladne stranke vzele zadevo še enkrat v razmotrivanje in se po dolgem pogajanju, ki je trajalo pet dni, toliko vdale, da so predložile izpremembo, po kateri sodelujejo pri razpodelbi mandatov vse liste, ki so dosegle vsaj dve tretjini prvega količnika.

Stvarno pomeni to veliko izpremembo, ker je v praksi precej izključeno, da bi bil končni količnik po D'Hontovem sistemu manjši kakor dve tretjini prvega količnika. Teoretično je to pač mogoče.

V četrtek je prišel predelani predlog v Zakonodajni odbor in tam je socialistični zastopnik podal sledečo izjavo:

»Gospodje, ko sem bil prisiljen po svojem mišljenju poslužiti se ostreje oblike opozicije zaradi čl. 44. zakona o samoupravah, nisem tega storil brez globokega čuta, brez globokega prepričanja, da bi bila škoda ogromna, če bi se bilo sprejelo, kar je bilo prvotno predlagano. Lahko izjavim, da nisem jaz in moji sodrug, ki so odobrili moje postopanje, imeli razloga bati se za te tesne interese

naše stranke. Splošno je znano, da dobiva naša stranka mandate tam kjer živi zavredno organizirano delavstvo v večjih mestih in zato ne bi bilo treba biti v strahu, da ne bi v takih krajih dosegli količnika. Na drugi strani pa tudi vemo, da tam, kjer imamo le malo pristašev, stvar ne šteje toliko, da bi se zaradi nekoliko glasov ali kakšnega posameznega mandata morali razburjati. Toda pred očmi smo imeli veliko važnejše interese vse dežele in demokracije, ki bi bili prišli v največjo nevarnost, če bi se bilo dovolilo — ne favoriziranje večine, kakor se je tukaj govorilo — ampak vladanje nekaj manjšin, iz katerih bi se umetno napravile oziroma bi se bilo lahko godilo, da bi v kakšni oblasti, in eventualno tudi v vsej deželi, ena sama stranka, ki ima majhno relativno večino, morda šestino, sedmino vseh glasov, z doseženim količnikom presegla celo vrsto strank, vsako za dva, tri, pet glasov, in ta stranka bi lahko odnesla mandate vse oblasti. To bi bila kričevica, ki se ne more prenašati. Povrh tega bi iz takega sistema lahko nastale nevarnosti, ne za našo stranko, ampak za demokracijo sploh, za razvoj naše dežele in za interese vsega naroda.

Zaraditega sem čutil, da moram ob taki priliki vložiti v svojo opozicijo vso moč, ki mi je bila na razpolago. Ne morem se strinjati niti s tem, kar se je sedaj naredilo. Že ob priliki generalne in specialne debate sem izjavil, da bi se lahko strinjal s čistim D'Hontovim sistemom brez vseh drugih dodatkov. Ker ni bilo sprejeto, kar sem predlagal, bom glasoval tudi proti stilizaciji, kakršna je sedaj predložena. Izjavil bi le še, da smatram z ozirom na situacijo, kakor se razvija, za svojo dolžnost vztrajati tudi nadalje v Zakonodajnem odboru in v Narodni skupščini zaradi nalog, ki jih ima Narodna skupščina rešiti, in zaradi katerih smatram, da je navzočnost naše stranke potrebna.

Politične vesti.

+ **Smašno »državotvorno« napihovanje.** V današnjem »Jutru« smo zasledili poročilo o demonstracijah v zagrebškem občinskem svetlu pod naslovom »Protidržavni izgređi v zagrebškem občinskem svetlu«. Ta lepi primer navajamo zaradi tega, da se bo vsakdo lahko zopet prepričal, da istoveti demokratska stranka ob vsaki najmanjši priliki sebe z državo. In da ni nobeno čudo, da se nahaja država na robu propada.

+ **Razprava o Zečevići zadevi.** V včerajšnji seji narodne skupščine so razpravljali o izročitvi generala Zečevića sodišču. Ministrski svet z ministrom prosvete, Pribečevićem in z ministrom financ, Kumanudijem na čelu, se je toplo zavzel za lahkomišelnega generala s tem, da je predlagal prehod na dnevni red.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Tudi vladne stranke so se zelo zavzemale za ta načrt, ko pa niso dosegle tega svojega namena, so postavile v boj mnogo svojih govornikov, da bi zadevo zavlekli in s tem pridobili na času. Za izročitev sta se posebno zavzela poslanec sodrug Etbin Kristan in republikanec Vasić. Zlasti se je upiral sodrug Etbin Kristan parlamentarni komisiji, v katero ne bi smel zaupati noben pametni človek. Zahteval je redno sodišče. Danes pride najbrž do glasovanja.

+ **Ribolov na Ohridskem jezeru.** Na seji Narodne skupščine dne 28. marca je prišlo na dnevni red poročilo Zakonodajnega odbora, ki predlaga razveljavljenje koncesije, izdane svojčas akcijskemu društvu »Ohrid« za ribolov na ohridskem in prespanskem jezeru. V Zakonodajnem odboru je bil sprejet predlog pododbora za razveljavljenje koncesije z dodatkom poslanca E. Kristana, da mora nova koncesija obsegati take določbe, ki bodo varovale delovno moč in konsumente, katerim naj bo zavarovano zastopstvo v zadruzi ali družbi, ki bi dobila koncesije. — V skupščini so radikali nastopili proti razveljavitvi koncesije. Nasprotno je v imenu Socialističnega kluba sodrug Kristan podal sledečo izjavo: »Socialistični klub stoji na stališču, da je treba gospodarstvo v naši deželi dvigati, in če bi bila šla koncesija, ki je bila izdana družbi »Ohrid«, res za tem, da se dvigne industrija ribolova na ohridskem jezeru na moderno stopnjo, bi se lahko glasovalo za odobritev te koncesije. Toda uradna poročila so potrdila, da se ni delalo tako, ampak da je bila koncesija s svojimi določbami le pretveza, pod katero je družba nadaljevala isti primitivni način eksploatacije, ki je že prej obstajal in je le nabirala polovico dohodkov, ki so jih dosegali ribarji s svojim orodjem in s svojo močjo. Koncesija torej ni izpolnjevala tistih nalog, ki bi jih morala izpolnjevati koncesija modernega podjetja. Ni dvoma, da sta Zakonodajni odbor in Narodna skupščina kompetentna za presojanje veljavnosti te koncesije. Če bi res veljal nazor, da je bila koncesija izdana po uveljavljenju ustave, bi imela Narodna skupščina tem večjo pravico presojanja. Zato se strinjamo s poročilom Zakonodajnega odbora in bomo glasovali zanj.« — Poročilo je bilo sprejeto proti glasovom radikalcev in koncesija je razveljavljena.

+ **Počasnost naše belgrajske vlade.** Iz Pariza poročajo, da je jugoslovanska vlada naslovila na francosko in angleško vlado noto, v kateri zahteva mednarodno intervencijo na Reki. Baje zahteva tudi takojšnjo izvršitev rapalske pogodbe. — Če pomislimo, koliko krika in hrupa je bilo zaradi Reke v naši narodni skupščini, moramo ugotoviti, da so vsi koraki naše belgrajske vlade nad vsako pričakovanje počasni, da ne izrečemo še kake hujše besede in obenem obsodbe.

✚ **Buril izgređ v zagrebškem občinskem svetu.** Pri včerajšnji seji zagrebškega občinskega sveta je prišla do burnih demonstracij, v katere je posegala tudi galerija. Blokaš dr. Srkuli je namreč bral izjavo proti jugoslovanski napredni omladini, ki izvršuje teror in napada mirne meščane. Zahteval je pomoč od kraljevske policije in navajal pri tej priliki zelo značilne vzglede. Galerija je delala medkljice, kakor: »Dolje rasica!« »Dolje demokraciji!« »Dolje Srbi!« Zagrebški demokrati so bili prisiljeni zapustiti dvorano.

✚ **Zagrebški nadškof zahteva državno pomoč proti reformatorem.** Zagrebški nadškof dr. Bauer je poslal v Beograd spomenico, v kateri zahteva, naj nastopi vlada z ostrimi odredbami proti pokretu za hrvaško narodno cerkev. Ob tej priliki se spominjamo nedavnih časov, ko je katoliška cerkev širila svojo vero z ognjem in mečem kakor jo pravzaprav še danes. Goli formalizem je pri njej več vreden kot pa resnično versko prepričanje posameznikov. Ta greh se bo pri njej pošteno maščeval.

✚ **Stavke na Češkem.** Ker so se razbila pogajanja med kovinskimi delavci in podjetniki zaradi kolektivne pogodbe, bo te dni najbrž izbruhnila stavka. Nasprotno pa so pogajanja med steklarskimi delavci in delodajalci ugodno potekla, tako da nastopijo delavci v ponedeljek, 3. t. m. že zopet svoje delo.

✚ **Zahrbtnost italijanske vlade.** Italijanska vlada se je naredila odločno in je hotela te dni izmenjati karabinjerje z alpini, ki so najboljši laški vojaki. V zadnjem trenutku pa se je vlada premislila, kar pripisujejo fašistovski deputaciji, ki je obšla vsa ministrstva. Iz vsega tega je razvidno, da Italija neče vpostaviti na Reki miru in reda.

✚ **Iz zborovanja baltičkih držav v Rigi.** Delegacije estonska, letonska, poljska in sovjetsko-ruska so podpisale včeraj sledeči protokol: »Estonska, letonska, poljska in sovjetsko-ruska delegacija so se po razpravljanju o vseh skupnih interesih zedinile, da bi bilo umestno, da bi se delovanje zastopnikov teh držav na mednarodni konferenci v Genovi koordiniralo. Po posvetovanju o načelih rekonstrukcijske politike in gospodarske suverenosti Iztoka in po debati o potrebi finančnega kredita za obnovo gospodarskega življenja v srednji Evropi, izražajo zastopniki teh držav svoje mnenje, naj vse udeležene države načeloma podpisajo finančne in gospodarske pogodbe s posameznimi državami ali finančnimi skupinami ali zasebnimi finančniki. Na konferenci v Rigi zastopane vlade priznavajo dolžnost, da se morajo vse prevzete dolžnosti teh vlad izpolnjevati in zlasti priporočajo, da se garantira nedotakljivost mirovnih pogodb med Estonsko in Rusijo, Letonsko in Rusijo, Poljsko in Rusijo, Sovjetsko Ukrajino in Belo Rusijo. Končno izražajo delegati svoje mnenje, da je priporočljivo, da bi se z ozirom na gospodarsko obnovo istočne Evrope vlada sovjetske Rusije priznala.

✚ **Ekscesar Karel v zadnjih izdihljajih.** Iz Funchala je dospela brzojavka, da se bori bivši cesar Karel s smrtjo in da je že nastopil delirij.

✚ **Velikanska rudarska stavka v Ameriki.** Včeraj je izbruhnila v Ameriki rudarska stavka, ki se je udeležuje 600 tisoč rudarjev. Stavka je izbruhnila, ker niso hoteli delodajalci povzpeti plače.

Dnevne vesti.

Zvišanje brzojavnih in telefonskih pristojbin za inozemstvo. S 1. aprilom t. l. je kot enakovrednost franku določenih 15, petnajst dinarjev. Od tega dne se pri vseh inozemskih brzojavnih in telefonskih pristojbinah plačuje za vsak frank ali del franka 15kratni znesek v dinarski veljavi. — Pristojbina za Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Rumunijo je 18 cent. — 2.70 Din.; za Čehoslovaško, Francijo in Nemčijo 25 cent. — 3.75 Din. od besede. Pri vseh inozemskih brzojavkah je še vedno računati eno besedo več kakor jih ima v resnici brzojavka. — Telefonski pogovori: Maribor-Leibnitz 1.50 frank — 22.50 Din.; Maribor-Graz, Ptuj-Graz 2 franka — 30 Din.; Celje-Graz, Zidani most-Graz 3 franka — 45 Din.; Ljubljana-Graz, Maribor-Wien, Zidani most-Wien, Celje-Wien, Ptuj-Wien 5 frankov — 75 Din.; Ljubljana-Wien 6 frankov — 90 dinarjev za enoto pogovora.

Finančna delegacija objavlja uradno. Na osnovi naknadno došlega pooblastila gospoda finančnega ministra se bodo izplačale v Sloveniji povišane draginske dnevnice 1. dne aprila s polnim prvotno nakazanim zneskom, t. j. za ves april in polovica difference za dobo od januarja do inkl. marca t. l. ali za 45 dni. Protivna odredba od 29. t. m. je preklicana. Upamo, da to pot nastavljeni ne bodo potegnjeni za nos (1. april!) (Op. ur.)

Združene banke naznanjajo, da z ozirom na poziv trgovskih in industrijskih korporacij v ponedeljek 3. t. m. ne bodo poslovale.

»Navodila o ekonomskem ordiniranju zdravil« se zove brošurica, ki jo je izdala Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani (osrednji urad) za svoje zdravnike, poslovalnice in lekarnarje. Po veljavnih zakonitih določilih, ki veljajo za vse obvezne bolniške blagajne v Sloveniji, ki so osnovane v zmislu bolniško-zavarovalnega zakona iz leta 1888, bratovsko-skladnične in železničarske bolniške blagajne, je sestavil ta navodila šef-zdravnik g. dr. Bleiweis-Trsteniški, v katerih pojasnjuje, kako se zapisujejo zdravila brez nepotrebnih večjih stroškov, vendar ne v škodo zdravljenja bolnikov. Zdravila so se silno podražila in se še podraže. Zaradi tega je potrebna posebna pažnja pri zapisovanju zdravil, da ne trpe škode bolniki na eni strani, na drugi strani pa bolniške blagajne. Navodila povedo jasno, da je treba pri ordinaciji zdravil v prvi vrsti vpoštevati interese bolnikov.

Spis »Slepca nove oči«, ki uči, kako je mogoče, da slepci zopet spregledajo, je ravnokar izšel. Nabiralne pole s položnicami razpošilja in pismena naročila sprejema Matej Stergar v Ljubljani, Japljeva ulica št. 3; spis pa se pošlje takoj, ko je 5 Din. za izvod vplačanih pri kr. poštne čekovnem uradu.

Ljubljana.

Deželna zadruga brivcev v Ljubljani naznanja, da bodo brivnice v Ljubljani od 1. aprila dalje odprte od 8. do 12. in od 14. 19., v sobotah pa do 20. V nedeljah in praznikih, izvemši če je praznik na soboto ali ponedeljek, bodo brivnice zaprte. Gospodje naročniki se prosijo, da se zgoraj omenjenega delavnega časa drže, ker se mora za slučajno delo, ki pade pred ali po zgoraj določenem času, računati dvojno ceno.

Upravni odbor nabavljalne zadruge javnih nameštencev in vpojencev v Ljubljani r. z. o. z. sklicuje izredni občni

zbor na dan 27. aprila 1922. ob 20. uri, ki se vrši v dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega in nadzorovalnega odbora o računskem zaključku dne 31. decembra 1921. 2. Prememba pravil. 3. Volitev upravnega in nadzorovalnega odbora. 4. Slučajnosti. — Pristop imajo le člani.

Spored koncerta, ki se vrši danes, v soboto, 1. aprila ob 8. zvečer v dvorani Filharmonične družbe in ki ga izvajata violinski virtuoz in profesor konservatorija »Glasbene Matice« v Ljubljani g. Jan Šlais in gospa Ruža Šlais-Deylova: 1. Cesar Frank: Sonata. 2. Maks Bruch: Koncert v g-molu, obe skladbi za gosli in klavir. 3. Liszt: Tarantella za klavir. 4. a) Wieniawski: Capriccio Valse. b) Fibich: Poeme. c) Drdla: Serenada. Vstopnice po 15, 12, 10, 8 in 6 Din v pisarni »Glasbene Matice« in na večer koncerta pri blagajni.

Tedenski izkaz (od 19. marca do 25. marca) izkazuje 29 novorojenih (15 ž.) ter 3 mrtvorjene. Umrlo je 11 oseb (7 moških), in sicer 2 za življensko slabostjo, 1 za jetiko, 1 za srčno hibo, 8 za drugimi naravnimi vzroki, 1 za samomorom. Prijavljena sta dva nova slučaja škrlatice, 1 pa davice.

»Kino Tivoli« otvori danes, 2. aprila prvo slov. društvo kinonastavljencev v Ljubljani. — Glej oglas!

Opozarijamo na oglas novoustanovljene družbe Jugo-Avto.

Atelle »Helios« Veličan Bešter, ima razstavo slik »Hamlet« na vogalu Aleksandrove ceste nasproti pošte ter se dobijo iste različne velikosti, kakor tudi razglednice v ateljeju »Helios« naprodaj.

Ljubljanski trg. Na ljubljanskem trgu se je razvilo na podlagi svobodnega določanja cen od strani mesarjev bujno navijanje cen. Trditve, da bo ukinjenje maksimalnih cen ugodno uplivalo na trg vsled ostrejšje konkurence, so se izkazale temeljito napačne. Prosto določanje cen od strani mesarjev povzroča komодно nakupovanje živine. Sobotne cene na trgu so sledeče: Za goveje meso se zahteva 48 do 64 K kg; vzlic tem cenam je še vse polno slabega blaga. Telečje meso se je brez tehtnega vzroka podražilo od 48 na 52 K pri posameznih mesarjih. Svinjsko meso 70 K kg. Drobnica je cenejša: koštrun kg 30 do 36 K, jagnje 40 do 44 K, kozličevina 50 K. Na podlagi teh rezultatov je jasno, da imamo pričakovati v bodočnosti še nadaljno poljubno dvigovanje cen mesu, vsled tega je neobhodno potrebno zopetno trezno maksimiranje cen, kajti brez dvoma se lahko trdi, da je le maksimiranje cen od strani avtonomnih občin in okrajnih glavarstev bistveno pripomoglo k temu, da niso mogle cene od poloma do najnovejšega časa tako rasti, kot bi sicer rasle v nasprotnem slučaju. Časi za popolno svobodo trgovanja na trgih še niso dozoreli. Občinstvo naj pa samo vsaj toliko pomaga, da ne bo slepo kupovalo brez ozira na cene in kvaliteto. — V ostalem je trg dobro založen. Pričakujemo, da bo še to jesen trg divjačine in ribji trg obilno založen z različnim blagom, ki ga je sedaj v Ljubljani močno primanjkovalo. — Na trgu se je pojavilo obilo različne zelenjave, kar omogoča precejšnjo izbiro. Cene padajo. — Cene moke bazirajo na ceni 26 K za št. 0, najslabša črna moka 23 K, kaša 22 kron. ješprenj 26 K, otrobi 10 K, koruzna moka 19 K, oves 14 K, fižol ribničan 13 K 50 vin., prepelčar 19.50 K, leča 40 K, pšenica 18.50 K, rž 17.50 K. Špecerjsko bla-

zo ne kaže od prejšnjega tedna bistvenih izprememb. — Mleka za enkrat še primanjkuje, liter 11 K. Trajalo bo najbrže še precej časa, predno bo organizacija mlečne aprovizacije Ljubljane dospela do onega viška, ki ga zahteva vsako večje mesto glede množine kot kakovosti. Na tem polju se je treba boriti z našo slavno starokopitnostjo in pomanjkanjem vsake življenja zmožne organizacije po deželi.

Brivnice bodo v ponedeljek med časom protestnega zborovanja, to je od 11. do 14. zaprte!

Celje.

Protestni shod proti draginji sklicuje krajevna politična organizacija S. S. J. v Celju za ponedeljek, 3. t. m. ob pol 5. popoldne. Shod se bo vršil v dvorani in na prostem gostilne pri »Zelenem travniku«.

Stavka v tovarni Westen ugodno poteka. Prvi dan je bilo 220, drugi dan okrog 190 in tretji dan le še 100 stavkokazov. Stavkokazi so po večini mojstri, predelavci in neorganizirane ženske. V tovarni je bilo zaposlenih okrog 800 ljudi. Med stavkajočimi je najboljša razpoloženje in solidarnost, vsi so odločeni yztrajati, dokler se njihov položaj ne izboljša.

Slovenski in nemški narodnjakarij v obljemu. Mesto Celje je bilo pred vojno poznano kot žarišče boja med Nemci in Slovenci. Ta boj tudi še po vojni ni ponehal, razlika je le v tem, da so slovenski narodnjakarij v premoči. — Mi smo gledali na ta boj iz socialističnega stališča, kajti jasno je bilo, da je osobito z nemške strani, pa tudi s slovenske bil ta boj za narodnost le pretveza, v resnici pa ni bilo nič drugega kot borba za prvenstvo, kdo bo smel to ljudstvo boli izžemati. Marsikdo nam tega ni veroval, ker so oboji narodnjaki prikrivali svoj pravi namen in oboji zmeriali nas socialiste za narodne izdajice. Kdor nam tega dosedaj ni veroval ima priliko, da se lahko na lastne oči prepriča. — V tovarni Westen je izbruhnila stavka zaradi slabih delavnih pogojev. Nemški »Atletik Sportklub« je pričel takoj z gonjo proti delavcem in nekateri njegovi člani so z vso pridnostjo agitirali med delavci, naj gredo zopet na delo. Ta klub je nemškonacionalen; gotovo brani g. Westna za to, ker je Nemec, žalostno je le to, da so člani tega kluba povečini delavci, ki delajo proti drugim delavcem s tem, da so stavkokazi in da še druge nagovarjajo naj plitneje v lastno skledo. — Vse to bi bilo pa še razumljivo, kajti da Nemec Nemca brani, to je vsaj izgovor, čeravno slab. Kaj naj pa rečemo k temu, da je naenkrat odprla predala v prid g. Westnu »Nova Doba« — list, k pravi, da bi bili Slovenci že davno na tleh, če bi nje ne bilo. V zadnji številki prinaša ta list tako zavito poročilo o stavki, da opravičeno sumimo, da je bilo napisano v pisarni g. Westna. Dalje ne bomo razglabljali, konstatiramo le, da si gospoda med seboj pomaga ne glede na narodnost! Delavci naj seveda store isto!

Iz stranke.

Vse organizacije ljubljanske okolice naj pošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 15. t. m. ob 19. v »Zadružnem domu« v Spodnji Šiški. Razgovor zelo važen, zato naj se ga udeležijo po možnosti vsi odborniki.

Vrhnik. Na odborovi seji tuk. krajevne politične organizacije SSJ se je sklenilo, da se bo vršil redno vsak torek ob 19. v čitalnici »Svobode« diskusijski večer. Točna udeležba vseh članov dolž-

nost. Odbora seja bo vsako prvo nedeljo v mesecu. Odbor.

Sotrudnike, ki mislijo poslati kak prispevek za »Majski spis«, prosimo, naj nam ga pošljejo najpozneje do 3. aprila. Pozneje došli dopisi izidejo k večjemu v majski številki »Napreja«. Vse organizacije, ki želijo imeti 1. maja shod, naj nam to naznanijs vsaj do 10. aprila, da jim lahko preskrbimo govornika. Naznanijs naj nam obenem kraj in čas vršitve, da jim ne bo treba o tem dvakrat pisati. Organizacije v sosednih krajih naj čas shoda uredijo sporazumno tako, da bo vse en govornik lahko opravil. Organizacije in zaupniki naj vsaj do 10. aprila naročijo primerno število »Majskega spisa«, da ne bo eden ali drugi kraj ostal navsezadnje brez njega. Cena še ni določena, zagotovo pa ne bo veljal več nego 3 Din.

Vestnik Svobode.

Vrhnik. Vsak torek ob 7. zvečer se bo vršil v čitalnici »Svobode« diskusijski večer in vsako prvo nedeljo v mesecu redna odborova seja.

Protestni shod voj. invalidov danes ob 10. jutraj! Vse občinstvo na shod!

REŠITE GLEDALIŠČE!

1. Včeraj smo ugotovili 3 in pol milijonski primanjkljaj v gledališki blagajni. Vprašati se moramo ob tej številki — ki, mimogrede povedano, še nikakor ne predstavlja končnega deficita — če bo sploh še mogoče, da bomo imeli v drugi sezoni redne predstave in če ne bo nova uprava prisiljena, da eno izmed obeh gledališč opusti. Prilike so tako težke, da je osobje v nevarnosti, da sploh ne bo dobilo izplačanih svojih prejemkov. Novi upravnik g. Hubad dela sicer z vso silo za sanacijo tega obupnega položaja in je vidno opazati, kako se je marsikaj že izboljšalo, vendar proti najtežjemu uspehu prejšnjega gospodarjenja — proti gmotnim razvalinam, tudi on nič ne more. Treba, da mu stoji v tem hudem času vsa javnost ob strani, vsi slovenski poslanci se morajo z ostro energijo pobrigati pri vladi, da sama priskoči tem razmeram na pomoč, ker jih je tudi sama kriva. Tretja pomoč obstoji v tem, da se krivcem, kakor smo včeraj rekli, zapleni imetje. Četrta: Poleg moralne pomoči, naj javnost nakloni novi upravi tudi gmočno, kakor ob tistem času, ko smo si gledališče šele postavljali. Javnost naj potem pazi, da se sedanje razmere ne povrnejo nikoli več!

2. V tem času se zločinski sistem še vedno šopiri v našem Talienem hramu. Še pred par dnevi se je zgodilo, da je g. Pohan neko baletko tako tepel s pestjo v obraz, da je ležala dolgo časa nezavestna! To je nesramnost! Gospod upravnik nam je sicer obljubil, da bo tukaj izvršil najstrožjo remediuro, vendar sam ne more ničesar, ko vemo z druge strani, da ga oblasti ne podpirajo v taki meri, kakor je njihova dolžnost. Ali čakajo oblasti, da bo njihova cinčavost zakrivila kako nasilno remediuro? Pri nas so bili ljudje, ki so do skrajnosti razjarjeni in ki so izjavili, da ne bodo več trpeli takega stanja. Imejte pamet na obeh straneh!

3. G. dr. Kramer podaja v današnjem »Jutru« izjavo, da ni nikogar ščitil v gledališki aferi. Pristavlja, da je za to, da se izvede najstrožja preiskava in krivci brez izjeme kaznujejo in da stoji na tem stališču prav gotovo tudi vsj demokrati, ki bi mogli v tej zadevi imeti kako besedo. Močemo verjeti in mislimo, da se bo

»Jutro« odslej tudi po tem ravvalo. Pri-
pominjamo samo, da so krivci javno go-
vorili, da jih ščiti demokratska stranka
oziroma njeni voditelji in med njimi dr.
Kramer. Dokazemo vam to lahko vsak
čas.

Gospodarstvo.

= **Naša valuta.** Ameriški dolar naših 318 K, čehoslovaška krona 5.90 K, nemška marka 1.11 K, švicarski frank 60 K, italijanska lira 16.40 K, 100 nemško-avstrijskih kron naših 4.50 K, francoski frank 28.25 K, rumunski lej 2.40 K.

= **Cene na Dunaju** so približno sledeče: (notirane v nemško-avstrijskih kronah) moški klobuk Ka 28.000, dežnik 10.000 Ka, žepni robec 3000 Ka, moška obleka 200.000 Ka, par nogavic 1200 Ka, čevlji 20.000 Ka, ženski klobuk 30.000 Ka, rokavice 6000 Ka, cigareta 100 Ka, škatljica žveplenk 18 Ka, kruh 500 Ka, porcija juhe 60 Ka, porcija govedine 600 Ka; za enkratno britje se plača 120 K.

= **Žitni trg.** Cene žitu padajo. V Novem Sadu, dne 29. marca je bila notirana pšenica 3.95 do 4.32 Din., ječmen 2.87 dinarja, oves 3.08 Din., koruza 3 Din., moka štev. 0 5.75 Din., svinjska mast 20 Din. Povsem izgleda, da bodo cene še nazadovale.

Ogromni dobički Trboveljske pre-mogokopne družbe. Kakor poročajo dunajski časopisi, izplača letos Trboveljska premogokopna družba na dividendi 20 jug. kron, medtem ko je lansko leto izplačala 20 avstrijskih kron. Družba je imela velikanske dobičke.

Po svetu.

— **Prebrisan žepar.** Nedavno je nek Ljudevit Drapir, trgovec iz Lyona, na potu skozi Pariz sedel na terasi pred kavarno na bulvaru. Ni še dolgo sedel, ko pristopi k njemu od bližnje mize mlad mož ter mu zaupno šepne na uho: »Gospod, vi se motite, jaz nimam tukaj sestanka z vašo ženo!« Trgovec ostrmi ter reče: »Gospod...« Toda tujec se ni dal prekiniti: »Zagotavljam vas, da ste popolnoma napačno informirani. Midva sva popolnoma nedolžna.« »Toda gospod...« se začudi trgovec še bolj. Neznanec pa ga ne pusti k besedi. »Nikar se ne hudajte, takoj bom vse pojasnil!« nadaljuje ter se vsede k trgovcu. Ta je uvidel, da se ne more iznebiti neznanega, mladega Parižana, ki mu je zatrjeval na dolgo in široko svojo nedolžnost. Pustil ga je mirno govoriti dalje. Ko je celo pripoved do konca poslušal, je trgovec nazadnje povedal, da sploh ni iz Pariza, ampak, da se je tu samo mimogrede ustavil ter da se je mladi gospod najbrže zmotil. Tujec se je začel oprostati ter ga prosil, naj mu ne zameri, da ga je tako dolgo motil in zadrževal, pozdravil ter odšel. Pet minut pozneje je zapazil trgovec, da mu je zmanjkala njegova listnica in da ta mlad, nedolžni gospodič ni bil nikdo drugi, kakor navaden žepar, ki ga je na tako originalen način okradel.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ.)

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Stavbeni polir in več dobrih zidarjev se sprejme za takojšnji nastop pri stavbnem podjetju And. Černe, Linhartova ul. 9.

2. april!

2. april!

Otvoritev
ob 7. in 9. uri zvečer.

Prvo sl. društvo kinonastavljencev za Slovenijo naznanja cenj. občinstvu, da otvori z 2. aprilom t. l. svoje veliko in moderno urejeno kinopodjetje

„Kino Tivoli“

katerega bode skušalo ustreči vsem željam cenjenih posebnikov.

Podjetje si je nabavilo najboljše filme ter naročilo stalni prvovrstni orkester, kar znači samo tostranske ogromne izdatke, katerih se vodstvo ni hotelo izogniti ter sklenilo raje opustiti kričečo drago reklamo na lepakih, kar blagovoli cenj. občinstvo upoštevati v zavesti, da Vam bodejo tudi brez kričeče reklame na razpolago le prvovrstni sporedi.

Na opetovane prošnje in želje v Ljubljani bivaajočih Srbov in Hrvatov ter z ozirom na najbolj priložnostno zblizanje jezikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je sklenilo vodstvo podjetja igrati prvi dan novega sporeda v originalnih hrvatskih napisih.

Za obilen obisk se priporoča

vodstvo

„Kina Tivoli“.

Za nakup

manufakturnega blaga

se priporoča obče znana

tvrdka R. Miklauc, Ljubljana,

Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred Škofijo.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vzorci vedno na razpolago.

Strojnik

za bencin-lokomobile, stavbene stroje in za vzdrževanje strojev v tovarni, sposoben za različna popravila (tudi pri ognju) se išče. Zmožne sile, stalno delo.

„SLOGRAD“

slov. gradb. in ind. d. d.

LJUBLJANA - ŠIŠKA

(tovarna Keršič).

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberně

Ljubljana, Mestni trg 10.

Modna trgovina

A. ŠINKOVIC NASL. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19

priporoča:

Perilo za dame, gospode, otroke.

Pletenine, rokavice, nogavice.

Bluze, sp. krila, predpasniki.

Svila, modni nakit. GALANTERIJA.

□ □ □ □

!! ZNATNO ZNIŽANE CENE !!

VAJENCI

ključavničarski, strugarski, livarski, zvonarski itd. se sprejmejo. Urejena je posebna šola in delavnica za vajence, v kateri se podučujejo tisti, ki imajo potrebno predizobrazbo.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Podpisani se iskreno zahvaljujem vsem lastnikom motornih vozil in kolesarjem na izkazanem zaupanju, ki mi je bilo naklonjeno pred vojno v tvrdki Karel Čamernik & Co., ter ob enem sporočam, da sem iz zgorajšnje tvrdke izstopil. Nadalje vljudno naznanjam, da sem vstopil v novo družbo, ki jo bomo vodili pod naslovom

JUGO-AUTO

družba z o. z.

trgovina z motornimi vozili, kolesi in njih deli, Autotaksa, garaže in mehanična delavnica. Obratni prostori začasno Poljanska cesta št. 3. Po dovršitvi adaptacijskih del se preseli družba v lastne prostore, Dunajska cesta šte. 36 (vis-à-vis mitnice). Proseč naklonjenosti tudi v novem podjetju, zagotavljam najsolidnejšo postrežbo ob brezkonkurenčnih cenah in beležim z odličnim spoštovanjem

Karel Čamernik.

Podpisana družba vljudno naznanja vsem lastnikom motornih vozil in koles, da je pod naslovom

JUGO-AUTO

družba z o. z.

otvorila v začasnih prostorih v Ljubljani, Poljanska cesta št. 3 trgovino z motornimi vozili, kolesi in njih deli, pneumatiko, bencinom, oljem, mehanično delavnico, garaže in autotakso. Podjetje razpolaga z prvovrstnimi strokovnimi močmi in nudi za vsako delo, popolno jamstvo. Proseč naklonjenosti, zagotavlja družba ob brezkonkurenčnih cenah najsolidnejšo postrežbo.

Po dovršitvi adaptacijskih del se preseli družba v svoje lastne prostore v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36 (vis-à-vis mitnice).

Jugo-Auto družba z o. z.